

HE 25/2010 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain 3 ja 19 c §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annettua lakia. Laissa ehdotetaan säädettäväksi, että turvapaikanhakija, joka on Euroopan unionin, Islannin, Liechtensteinin, Norjan tai Sveitsin kansalainen, ei kuuluisi vastaanoton piiriin sen jälkeen, kun hän on saanut tiedoksi Maa-

hanmuuttoviraston kielteisen päätöksen kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseensa. Tietyissä erityistilanteissa hän voisi kuitenkin kuulua vastaanoton piiriin lyhyen ajan vielä kielteisen päätöksen tiedoksi saatuaan.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi tilassa.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	3
1.2 EU:n lainsäädäntö	4
1.3 Kansainvälinen vertailu	5
1.4 Nykytilan arviointi	7
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	7
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	8
4 ASIAN VALMISTELU	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	11
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	11
2 VOIMAANTULO	11
LAKIEHDOTUS	12
Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain 3 ja 19 c §:n muuttamisesta	12
LIITE	13
RINNAKKAISTEKSTI	13
Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain 3 ja 19 c §:n muuttamisesta	13

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain (493/1999, jäljempänä *kotouttamislaki*) soveltamisalaa koskevan 3 §:n mukaan turvapaikanhakijoiden vastaanoton piiriin kuuluu turvapaikanhakija, kunnes hänelle on myönnetty oleskelulupa tai hän on poistunut maasta. Säännös koskee kaikkia turvapaikanhakijoita, ja sen perusteella hakijoilla on oikeus majoittua vastaanottokeskuksessa ja saada turvapaikanhakijalle maksettavaa toimeentulotukea siihen saakka, kunnes he ovat saaneet oleskeluluvan tai poistuneet maasta.

Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen on liitetty pöytäkirja Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten turvapaikasta (jäljempänä *jäsenvaltioiden kansalaisten turvapaikasta tehty pöytäkirja*). Sen ainoan artiklan mukaan jäsenvaltioita pidetään kaikissa turvapaikkaan liittyvissä oikeudellisissa ja käytännöllisissä seikoissa toisiinsa nähden turvallisina alkuperämaina. Ulkomaalaislain (301/2004) 100 §:n mukaan turvallisiksi alkuperämaaksi voidaan hakemusta turvapaikkamenettelyssä ratkaistaessa katsoa valtio, jossa hakijalla ei ole vainon tai vakavien ihmisoikeusloukkausten vaaraa. Hallituksen esityksen (28/2003 vp) mukaan lähtökohtaisesti turvallisina alkuperämaita voisivat olla ainakin Euroopan unionin jäsenvaltiot ja Euroopan talousalueeseen kuuluvat valtiot sekä Sveitsi, Amerikan Yhdysvallat, Australia, Kanada, Japani ja Uusi-Seelanti. Ulkomaalaislain 103 §:n perusteella turvallisesta alkuperämaasta saapuvan henkilön kansainvälistä suojelua koskeva hakemus voidaan ratkaista nopeutetussa menettelyssä. Ulkomaalaislain 104 §:ssä edellytetään, että turvallisesta alkuperämaasta saapuvan hakijan hakemus on ratkaistava seitsemän päivän kuluessa siitä, kun puhuttelupöytäkirja on valmistunut ja tieto sen valmistumisesta rekisteröity ulkomaalaisrekisteriin. Jos Maahan-

muuttovirasto ei ole voinut painavasta syystä ratkaista hakemusta 104 §:ssä säädetyn ajan kuluessa, hakemus voidaan ulkomaalaislain 101 §:n perustella hylätä ilmeisen perusteetomana, jos hakija on saapunut turvallisesta alkuperämaasta, jonne hänet voidaan palauttaa.

Ulkomaalaislain 10 luvussa säädetään Euroopan unionin kansalaisen (jäljempänä *unionin kansalainen*) ja häneen rinnastettavan oleskelusta. Luvun 153 §:n perusteella edellä mainittua lukua sovelletaan sekä unionin kansalaisiin että heihin rinnastettaviin. Ulkomaalaislain 3 §:n mukaan unionin kansalaisella ja häneen rinnastettavalla tarkoitetaan ulkomaalaislaissa Euroopan unionin (EU) jäsenvaltion sekä Islannin, Liechtensteinin, Norjan ja Sveitsin kansalaista. Se mitä seuraavassa todetaan unionin kansalaisen käännyttämisestä, koskee unionin kansalaisten lisäksi myös Islannin, Liechtensteinin, Norjan ja Sveitsin kansalaisia.

Ulkomaalaislain 167 §:n 2 kohdan mukaan unionin kansalainen tai hänen perheenjäsenensä voidaan käännyttää, jos hänen oleskeluoikeuttaan ei ole rekisteröity tai hänelle ei ole myönnetty oleskelukorttia sekä jos hän turvautumalla toistuvasti toimeentulotuesta annetussa laissa säädettyyn toimeentulotukeen tai siihen rinnastettaviin etuuksiin taikka muulla vastaavalla tavalla lyhytaikaisen oleskelunsa aikana kohtuuttomasti rasittaa Suomen sosiaalihuoltojärjestelmää. Suomessa on katsottu, että myös unionin kansalainen, joka on saanut turvapaikkamenettelyssä kielteisen päätöksen ja joka on turvapaikkahakemuksensa käsittelyn ajan ollut majoittuneena vastaanottokeskuksessa sekä nostonan toimeentulotukea, voidaan käännyttää ulkomaalaislain 167 §:n perusteella. Käännyttämisspätös perustuu näissä tapauksissa siihen, että hakija on kohtuuttomasti rasittanut Suomen sosiaalihuoltojärjestelmää.

Ulkomaalaislain 201 §:n mukaan päätös, joka on tehty turvallisesta alkuperämaasta tulleen ulkomaalaisen käännyttämisestä, voidaan panna täytäntöön aikaisintaan kahdeksantena päivänä sen jälkeen, kun päätös on

annettu tiedoksi hakijalle, jollei hallinto-oikeus toisin määrää. Ulkomaalaislain 167 §:n 2 kohtaan perustuva unionin kansalaisen käännättämispäätös on kuitenkin ulkomaalaislain 172 §:n 2 momentin mukaan täytäntöön pantavissa aikaisintaan 30 päivän kuluttua siitä, kun päätös on annettu käännetyille tiedoksi.

Suomeen on viime vuosina tullut paljon bulgarialaisia ja romanialaisia turvapaikanhakijoita. Vuonna 2003 turvapaikkaa haki 287 Bulgarian kansalaista, vuoden 2004 aikana heitä oli 238, vuoden 2005 aikana 570 ja vuoden 2006 aikana 463. Vuonna 2003 turvapaikkaa haki 109 Romanian kansalaista, vuoden 2004 aikana heitä oli 132, vuoden 2005 aikana 56 ja vuoden 2006 aikana 20. Kun Bulgaria ja Romania vuoden 2007 alusta liittyivät Euroopan unioniin, hakijamäärät näistä maista vähenivät. Vuonna 2007 bulgarialaisia hakijoita oli 13 ja romanialaisia 9. Sen jälkeen hakijoiden määrä on alkanut jälleen kasvaa. Vuonna 2008 turvapaikkaa hakeneista 114 unionin kansalaisesta 82 oli Bulgarian kansalaisia ja 18 Romanian kansalaisia.

Vuoden 2009 aikana Suomeen tuli 800 turvapaikanhakijaa, jotka olivat unionin kansalaisia. Heistä 739 oli Bulgarian ja 54 Romanian kansalaista. Islannin, Liechtensteinin, Norjan tai Sveitsin kansalaiset eivät hakeneet Suomesta turvapaikkaa vuonna 2009.

Kaikki vuonna 2009 turvapaikkaa hakeneet unionin kansalaiset puhuteltiin heihin kohdistuneen vainon tai muiden oikeudenloukkausten ja niiden uhkan perusteiden selvittämiseksi. Kaikki hakemukset käsiteltiin nopeutetussa menettelyssä turvallisesta alkuperämaasta saapumisen perusteella joko ulkomaalaislain 104 §:n tai 101 §:n 3 kohdan nojalla. Hakijoille tehtiin kielteinen päätös noin kolmen viikon kuluessa hakemuksen jättämisestä. Päätöksistä valitettiin Helsingin hallinto-oikeuteen kuudessa tapauksessa, jotka kaikki koskevat bulgarian kansalaisia. Valitukset ovat yhä vireillä. Hakijat olivat majoittuneina hakemuksen käsittelyn ajan vastaanottokeskuksissa ja saivat toimeentulotukea siihen asti, kunnes heidät käännytettiin tai kunnes he vapaaehtoisesti viranomaisten ja Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestö IOM:n avustuksella poistuivat Suomesta.

1.2 EU:n lainsäädäntö

Jäsenvaltioiden kansalaisten turvapaikasta tehdyn pöytäkirjan ainoan artiklan mukaan, kun otetaan huomioon EU:n jäsenvaltioissa taattu perusoikeuksien ja -vapauksien suojeleminen taso, jäsenvaltioita pidetään kaikissa turvapaikkaan liittyvissä oikeudellisissa ja käytännöllisissä seikoissa toisiinsa nähden turvallisina alkuperämaina. Ainoan artiklan d) kohdan mukaan jäsenvaltio voi yksipuolisesti päättää ottaa harkittavaksi tai hyväksyä käsiteltäväksi toisen jäsenvaltion kansalaisen jättämän turvapaikkahakemuksen. Tällöin asiasta on ilmoitettava välittömästi neuvostolle ja hakemus käsitellään olettaen, että se on ilmeisen perusteeton ja että se ei millään tavalla eikä missään tapauksessa vaikuta kyseisen jäsenvaltion päätösvaltaan.

Unionin kansalaisille on yhteisön lainsäädännössä taattu monia oikeuksia. Näistä keskeisimpiä ovat, tietyin rajoituksin, oikeus liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa, oikeus diplomaatti- ja konsuliapuun, oikeus vedota Euroopan parlamenttiin ja kääntyä Euroopan oikeusasiamiehen puoleen.

Unionin kansalaisten liikkumista EU:n alueella säätelee Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (2004/38/EY) Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella (jäljempänä *vapaan liikkuvuuden direktiivi*). Unionin kansalainen on oikeutettu oleskelemaan toisen jäsenvaltion alueella kolmen kuukauden ajan. Maahan-tulon ja oleskelun edellytyksenä on, että henkilöllä on voimassa oleva henkilötodistus tai passi. Lisäksi edellytyksenä on, että unionin kansalaisen tai hänen perheenjäsenensä ei katsota vaarantavan yleistä järjestystä, turvallisuutta tai kansanterveyttä. Unionin kansalaisen tai hänen perheenjäsenensä oleskeluoikeus säilyy, jolleivät he muodosta kohtuutonta rasitetta vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle. Vapaan liikkuvuuden direktiivin 30 artiklan 3 kohdan nojalla käännättämispäätöksissä on mainittava aika, jonka kuluessa henkilön on poistuttava jäsenvaltion alueelta. Asianmukaisesti perusteltu kiireellisiä tapauksia lukuun ottamatta

alueelta poistumiseen varatun ajan on oltava vähintään yksi kuukausi ilmoittautumispäivästä lukien.

Jos unionin kansalainen sairastuu tai joutuu onnettomuuteen oleskellessaan toisessa jäsenvaltiossa, hänellä on oikeus paikan päällä annettavaan kiireelliseen hoitoon. Oikeus terveydenhoitoon perustuu sosiaaliturvan koordinaatiolainsäädännön soveltamiseen (neuvoston asetus (ETY) N:o 1408/71 sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä). Tätä varten unionin kansalainen tarvitsee eurooppalaisen sairaanhoitokortin. Eurooppalaisesta sairaanhoitokortista säädetään tarkemmin Euroopan yhteisöjen siirtotyöläisten sosiaaliturvan hallintotoimikunnan päätöksillä N:o 189, N:o 190 ja N:o 191, jotka on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä 27.10.2003, L 276/1. Eurooppalainen sairaanhoitokortti oikeuttaa tilapäisesti toisessa EU- tai ETA-valtiossa tai Sveitsissä oleskelevan henkilön hoitoon samoilla hoitokustannuksilla kuin kyseisen valtion omat kansalaiset. Kaikki lääkärit ja sairaalat eivät kuitenkaan kuulu korvausjärjestelmien piiriin, eikä näitä kustannuksia korvata, vaan ne jäävät asiakkaan maksettaviksi. Yleensä julkinen terveydenhuolto kuuluu korvausten piiriin. Suomessa toisen jäsenvaltion kansalaisen on myös mahdollista saada yksityislääkärillä käymisestä Kansaneläkelaitoksen maksamat sairaanhoitokorvaukset samoin kuin Suomen sosiaaliturvan piiriin kuuluvan. Eurooppalaisella sairaanhoitokortilla saatava hoito-oikeus on rajattu lähinnä äkillisiin sairauksiin ja tapaturmiin sekä muuhun lääketieteellisesti välttämättömään sairaanhoitoon. Hoitoa voi saada myös silloin, jos jo olemassa oleva krooninen sairaus vaatii välitöntä hoitoa ulkomailla.

Islanti, Liechtenstein ja Norja ovat EU:n jäsenvaltioiden ohella liittyneet Euroopan talousalueeseen. Henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevia säännöksiä sovelletaan myös Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa. EY ja sen jäsenvaltiot solmivat sopimuksen Sveitsin valaliiton kanssa henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta (SopS 28/2002). Sopimuksella toteutettiin henkilöiden vapaa liikkuvuus EU:n ja Sveitsin välillä yhteisön

oikeutta vastaavien sääntöjen mukaisesti. Islannin, Liechtensteinin, Norjan ja Sveitsin kansalaisilla on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukainen oleskelu- ja liikkumisoikeus, ja heidän asemansa rinnastuu unionin kansalaisten asemaan.

1.3 Kansainvälinen vertailu

Kansainvälinen vertailu osoittaa, että Belgiaa lukuun ottamatta muihin unionin jäsenvaltioihin ja Norjaan ei ole vuoden 2009 aikana tullut niin paljon turvapaikkaa hakevia unionin kansalaisia kuin Suomeen. Useimmissa maissa unionin kansalaisten turvapaikkahakemukset käsitellään nopeutetussa menettelyssä, mutta unionin kansalaisten oikeudessa saada vastaanottopalveluja on valtioiden kesken eroja.

Alankomaista oli vuonna 2009 elokuun loppuun mennessä hakenut turvapaikkaa vain muutama unionin kansalainen. Unionin kansalaisten hakemukset käsitellään yleensä nopeutetussa menettelyssä, joka kestää 48 tuntia. Tässä menettelyssä kielteisen päätöksen saaneella hakijalla ei ole oikeutta asua vastaanottokeskuksessa. Jos unionin kansalaisen hakemusta ei käsitellä nopeutetussa menettelyssä, hänellä on oikeus saada vastaanottopalveluja vielä kielteisen päätöksen tiedoksi saamisen jälkeenkin valituksen käsittelemisen ajan.

Belgiasta haki turvapaikkaa vuonna 2009 marraskuun loppuun mennessä yhteensä 625 unionin kansalaista, joista 241 oli Slovakian, 141 Unkarin, 89 Bulgarian, 89 Romanian ja 44 Tšekin kansalaisia. Belgiassa on ainoana jäsenvaltiona varaus jäsenvaltioiden kansalaisten turvapaikasta tehtyyn pöytäkirjaan, ja vuoden 2007 puoliväliin saakka se tutki unionin kansalaisten turvapaikkahakemukset samalla tavalla kuin muutkin turvapaikkahakemukset. Kesäkuusta 2007 alkaen voimassa olevien säännösten mukaan unionin kansalaisen turvapaikkahakemus voidaan jättää tutkimatta, jos hakijan puhuttelun perusteella on ilmeistä, ettei vainon pelkoa tai vakavan haitan vaaraa ole. Vuoden 2008 aikana vain 3 % unionin kansalaisten hakemuksista otettiin aineellisesti käsiteltäviksi. Unionin kansalaista koskeva turvapaikkapäätös tulee tehdä viiden päivän kuluessa, eikä asiassa ole saman-

laista valitusoikeutta kuin unionin ulkopuolisen maan kansalaisen turvapaikka-asiassa. Unionin kansalainen voi pyytää turvapaikkapäätöksen kumoamista, mutta pyyntö ei estä päätöksen täytäntöönpanoa. Unionin kansalaisilla on oikeus saada turvapaikanhakijoille tarkoitettu majoitus ja muut etuudet hakemuksen käsittelyn aikana. Heidän on poistuttava vastaanottokeskuksesta viiden päivän kuluessa kielteisen päätöksen tiedoksi saamisesta.

Irlanti katsoo jäsenvaltioiden kansalaisten turvapaikasta tehdyn pöytäkirjan nojalla, ettei unionin kansalainen voi lainkaan jättää turvapaikkahakemusta Irlannissa. Unionin kansalaisella ei ole siellä lainkaan pääsyä turvapaikkamenettelyyn tai turvapaikanhakijoiden vastaanoton piiriin.

Itävallasta joulukuun puolivälissä 2009 saadun tiedon mukaan maasta oli kyseisenä vuonna hakenut turvapaikkaa 14 unionin kansalaista, joista useimmat tulivat Romaniasta. Itävallassa turvapaikkaa hakeneita unionin kansalaisia kuullaan ja heidän hakemuksensa ratkaistaan yleensä jo tutkittavaksiottamismenettelyssä. Prosessi on nopea, koska varsinaista turvapaikkapuhuttelua ja aineellista tutkintaa ei suoriteta.

Norjasta haki turvapaikkaa vuonna 2008 vajaa 30 unionin kansalaista ja vuonna 2009 heinäkuun loppuun mennessä hakemuksia oli jätetty nelisenkymmentä. Norja käsittelee useimmat unionin kansalaisten turvapaikkahakemukset nopeutetussa menettelyssä 48 tunnin kuluessa hakemuksen jättämisestä. Hakijat puhutellaan ja hakemukset tutkitaan aineellisesti. Päätöksestä voi valittaa, mutta valitus ei estä sen täytäntöönpanoa. Täytäntöönpanon kieltämistä voidaan pyytää, jos hakemusta ei ole ratkaistu ilmeisen perusteettomana. Pyyntö on 48-tunnin menettelyn yhteydessä tehtävä kolmen tunnin kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Unionin kansalaisella ei enää kielteisen turvapaikkapäätöksen saatuaan ole oikeutta oleskella vastaanottokeskuksessa.

Ranskasta haki vuonna 2009 marraskuun loppuun mennessä turvapaikkaa 46 unionin kansalaista, joista useimmat tulivat joko Romaniasta tai Unkarista. Hakemukset ratkaistiin nopeutetussa menettelyssä. Turvapaikkaa hakeneilla unionin kansalaisilla ei ole proses-

sin kuluessa mahdollisuutta saada sosiaalipalveluja Ranskassa.

Ruotsissa oli vuonna 2008 yhteensä 73 ja vuonna 2009 lokakuun loppuun mennessä viitisenkymmentä unionin kansalaista turvapaikanhakijoina. Vuonna 2009 hakeneista useimmat olivat Bulgarian kansalaisia. Hakemukset käsitellään ilmeisen perusteettomina, ja päätös tehdään yleensä välittömästi turvapaikkapuhuttelun jälkeen, noin kolmen kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä. Turvapaikkaa hakenut unionin kansalainen on oikeutettu majoitukseen vastaanottokeskuksessa kielteisen päätöksen tiedoksi saamisen jälkeenkin aina maasta poistumiseen saakka.

Saksasta haki turvapaikkaa vuonna 2009 kesäkuun loppuun mennessä 55 unionin kansalaista. Useat hakijat peruvat hakemuksensa, kun heille kerrotaan unionin kansalaisen erityisasemasta. Unionin kansalaiset puhutellaan turvapaikkaperusteiden selvittämiseksi ja heidän hakemuksensa käsitellään pääsääntöisesti ilmeisen perusteettomina. Toisin kuin muilla hakijoilla unionin kansalaisilla ei ole velvollisuutta asua vastaanottokeskuksessa, ja vastaanottopalveluja tarjotaan vain, jos hakijalla ei ole muuta asuinpaikkaa.

Tanskasta haki turvapaikkaa vuoden 2009 aikana vain muutama unionin kansalainen. Heidän hakemuksensa käsitellään aineellisesti, mutta nopeutetussa menettelyssä ilmeisen perusteettomina. Turvapaikkapuhuttelun jälkeen maahanmuuttoviranomaiset esittävät hakijan asiaan kantansa, johon pakolaisasioihin perehtynyt kansalaisjärjestö antaa oman lausuntonsa. Jos lausunto on yhdenmukainen maahanmuuttoviranomaisten kannan kanssa, hakemus hylätään. Muussa tapauksessa asian ratkaisee turvapaikkavalituslautakunta. Hakemukset on mahdollista ratkaista viikon kuluessa niiden jättämisestä. Unionin kansalaisilla on oikeus saada vastaanottopalveluja aina maasta poistumiseensa saakka.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa unionin kansalaisten turvapaikkahakemuksia on vuoden 2009 aikana ollut erittäin vähän, ja useimmat hakijat ovat peruuttaneet hakemuksensa kesken prosessin. Turvapaikkamenettelyn alkuvaiheessa Euroopan talousalueen kansalaisille kerrotaan heille kuuluvista oikeuksista ja heille tarjotaan mahdollisuutta

perua hakemuksensa annetun informaation valossa. Jos hakija ei peruuta hakemustaan, hänet puhutellaan tarvittaessa ja hakemus tutkitaan aineellisesti. Euroopan talousalueen kansalaisten turvapaikkahakemukset katsotaan selvästi perusteettomiksi, ellei erikseen todeta, etteivät ne sitä ole. Useimpia hakemuksia pidetään selvästi perusteettomina. Selvästi perusteettomana ratkaistusta asiasta ei voi valittaa. Euroopan talousalueen kansalaisilla ei ole oikeutta saada turvapaikanhakijoille tarkoitettuja etuuksia, kuten majoitusta tai rahallista tukea, ellei se ole välttämätöntä EU-lainsäädännön tai kansainvälisten velvoitteiden nojalla.

1.4 Nykytilan arviointi

Vastaanoton piiriin kuuluville turvapaikanhakijoille Suomessa taattujen etujen on arveltu houkuttelevan unionin kansalaisia Suomeen turvapaikanhakijoiksi. Viimeisen vuoden aikana monet unionin kansalaiset ovat hakeneet Suomesta turvapaikkaa useita kertoja käytyään välillä kotimaassaan. Näyttääkin siltä, että yhtenä syynä unionin kansalaisten Suomessa tekemien turvapaikkahakemusten suureen määrään verrattuna muihin jäsenvaltioihin on saatu majoitus ja ylläpito sekä rahallinen toimeentulotuki. Etujen suuruuteen vaikuttaa osaltaan se, että kielteisen päätöksen kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseensa saaneen unionin kansalaisen maasta poistamispäätös voidaan panna täytäntöön vasta myöhemmin kuin muiden turvallisista alkuperämaista tulevien ulkomaalaisten maasta poistamispäätökset. Unionin kansalainen voi oleskella tuon ajan vastaanottokeskuksessa ja saada turvapaikanhakijalle kuuluvat muut etuudet kuten toimeentulotuen.

Maahanmuuttoviraston unionin kansalaisille tekemät kansainvälistä suojelua koskevat päätökset ovat poikkeuksetta olleet kielteisiä ja ne on tehty nopeutetussa menettelyssä, koska kyseessä on lähtökohtaisesti turvallinen alkuperämaa. Ei ole tarkoituksenmukaista, että turvapaikkajärjestelmä houkuttelee maahan hakijoita, joiden hakemukset ovat perusteettomia.

Unionin kansalaista sekä Islannin, Liechtensteinin, Norjan ja Sveitsin kansalaista (jäl-

jempänä *unionin kansalainen ja häneen rinnastettava*) koskevat erilaiset oikeudet ja käännyttämisperusteet kuin muiden valtioiden kansalaisia. Käännyttämispäätöksen täytäntöönpano on heidän kohdallaan mahdollista vasta 30 päivän kuluttua päätöksen tiedoksi antamisesta, kun muun turvallisesta alkuperämaasta tulleen ulkomaalaisen käännyttäminen voidaan panna täytäntöön jo kahdeksantena päivänä. Unionin kansalaisen ja häneen rinnastettavan oikeutta kuulua vastaanoton piiriin voidaan perustellusti pitää poikkeavana verrattuna muiden turvapaikanhakijoiden vastaavaan oikeuteen.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on vähentää unionin kansalaisten tekemiä perusteettomia turvapaikkahakemuksia. Tähän tavoitteeseen pyritään ehdottamalla, että turvapaikkaa hakenut unionin kansalainen ja häneen rinnastettava suljettaisiin vastaanottopalveluiden piiristä sen jälkeen, kun hän on saanut tiedoksi Maahanmuuttoviraston kielteisen päätöksen.

Ketään ei voida sinänsä kieltää hakemasta turvapaikkaa Suomesta. Turvapaikanhakuoikeuden kieltäminen olisi vastoin Suomea sitovia kansainvälisiä velvoitteita, kuten pakolaisten oikeusasemaa koskevaa yleissopimusta (SopS 77/1968).

Kuten edellä on esitetty, jäsenvaltioiden lainsäädännöissä ja käytännöissä on eroja sen suhteen, millaisia vastaanottopalveluja turvapaikkaa hakevat unionin kansalaiset saavat. Muutamissa jäsenvaltioissa unionin kansalaisilla ei ole lainkaan pääsyä vastaanoton tai muiden sosiaalipalvelujen piiriin hakemuksensa käsittelyaikana. Unionin kansalaisten ja heihin rinnastettavien sulkeminen kokonaan vastaanoton piiristä ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukainen vaihtoehto, koska jo turvapaikkaprosessin tehokkuuden kannalta on parempi, että kaikki hakijat ovat helposti tavoitettavissa poliisin turvapaikkatutkintaa ja päätöksen tiedoksi antamista varten.

Lisäksi vastaanoton piiriin pääsy on turvettava täysimääräisesti sellaiselle unionin kansalaiselle ja häneen rinnastettavalle, jonka hakemus päätetään poikkeuksellisesti tutkia normaalissa turvapaikkamenettelyssä. Hän

voisi siis asua vastaanottokeskuksessa ja saada samat vastaanottopalvelut kuin muutkin turvapaikanhakijat. Tällaisia hakijoita ei kuitenkaan ole ollut viime vuosina.

Esillä on ollut myös vaihtoehto, jossa turvapaikkaa hakeva unionin kansalainen ja häneen rinnastettava voisi asua vastaanottokeskuksessa maasta poistumiseensa saakka ja saada sieltä ruoan ja muut välttämättömät hyödykkeet, mutta hänelle ei annettaisi lainkaan rahallista tukea. Tämä vaihtoehto voisi kuitenkin olla edelleen houkutteleva hakijoille, joiden kotimaan elintaso on selvästi Suomea alhaisempi.

Tämän ehdotuksen tarkoituksena on myös vähentää unionin kansalaisten tekemistä perusteettomista hakemuksista aiheutuvia vastaanoton kustannuksia, joista suuren osan muodostavat majoitus ja ruokapalvelu.

Turvapaikkaprosessin nopeuttaminenkaan ei yksinään tarjoa ratkaisua. Poliisi ja Maahanmuuttovirasto ovat valmistelleet turvapaikkaprosessin tehostamista tavalla, joka mahdollistaisi hakijan kuulemisen, päätöksenteon ja päätöksen tiedoksi antamisen peräkkäisinä toimenpiteinä niin, että koko prosessi perusteettoman hakemuksen jättämisestä aina päätöksen tiedoksi saamiseen voisi tapahtua parissa päivässä. Nopea käsittely ei kuitenkaan vähennä turvapaikkajärjestelmän houkuttelevuutta unionin kansalaisten ja heihin rinnastettavien kannalta niin kauan kuin heillä on nyky säännösten turvin oikeus saada vastaanottopalveluja aina maasta poistumiseensa saakka, siis vielä 30 päivän ajan päätöksen tiedoksi saamisesta.

Vastaanottojärjestelmän yhtenä perusajatuksena on Suomessa se, että valtio maksaa turvapaikanhakijoista vastaanoton aikana aiheutuvat kustannukset, eikä tätä perusajatusta ole tarkoitus muuttaa. Turvallisen alkuperämaan perusteella nopeutettuun menettelyyn valikoituneilla hakijoilla on yleisesti oikeus kuulua vastaanoton piiriin käännyttämisen täytäntöönpanoon saakka ja täytäntöönpano on mahdollista tehdä kahdeksantena päivänä päätöksen tiedoksi antamisesta. Muutoksenhaku ei estä täytäntöönpanoa, ellei hallinto-oikeus erikseen anna päätöstä täytäntöönpanon kieltämisestä. Muista turvapaikanhakijoista poiketen unionin kansalaisella ja häneen rinnastettavalla on näissä tilanteissa

EU:n lainsäädäntöön perustuva oikeus jäädä toisen jäsenvaltion alueelle pitemmäksi ajaksi kuin nopeutettu turvapaikkamenettely edellyttäisi. Ei ole kuitenkaan perusteltua ajatella heidän kuuluvan vastaanoton piiriin heidän käyttäessään tätä yleistä unionin kansalaisen ja häneen rinnastettavan oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella. Lainmuutoksen tavoitteena on saada turvapaikkaa hakeneet unionin kansalaiset poistumaan maasta seitsemän päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta, minkä ajan he kuuluisivat vastaanoton piiriin.

Yleisestä unionin kansalaisten ja heihin rinnastettavien oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella voi joskus syntyä Suomen viranomaisille velvollisuuksia huolehtia ainakin tilapäisesti heidän toimeentulostaan tai terveydenhoidostaan. Kuntien näissä tilanteissa maksama toimeentulotuki voi olla vetotekijä Suomeen, mutta siihen ei turvapaikkajärjestelmää muuttamalla voida vaikuttaa. Varattomien unionin kansalaisten ja heihin rinnastettavien oleskelu Suomessa ja siihen mahdollisesti liittyvät ongelmat on laajempi kysymys, joka koskee valtaosaltaan muita kuin turvapaikkaa täältä hakevia, eikä sitä näin ollen ole mahdollista ratkaista kotouttamislain muutoksella.

3 Esityksen vaikutukset

Ehdotetulla muutoksella pyritään vähentämään unionin kansalaisten tekemiä perusteettomia turvapaikkahakemuksia. Vastaanoton piiriin kuulumisen lyhytaikaisuus ei houkuttelisi jättämään turvapaikkahakemusta vain taloudellisten etujen toivossa. Vastaanoton kustannukset, jotka korvataan täysimääräisesti valtion varoista, laskisivat sekä vähentyneiden hakemusten että vastaanottokeskuksessa vietetyn ajan lyhentymisen vuoksi. Vuonna 2008 yhden täysi-ikäisen turvapaikanhakijan vastaanottokeskuspaikan kustannukset olivat 1240 euroa kuukaudessa.

Perusteettomien hakemusten vähenemisen myötä resursseja olisi mahdollista ohjata muiden kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten käsittelyyn, mikä lyhentäisi käsittelyaikoja. Samalla vahvistuisi niiden hakijoiden asema, jotka todella ovat suojelun tarpeessa. Perusteettomien hakemusten vähe-

neminen lisäksi myös kansalaisyhteiskunnan luottamusta ja hyväksyntää lainsäädännölle ja viranomaisten toiminnalle.

On esitetty huoli siitä, että vastaanoton ulkopuolelle joutuvat aiheuttaisivat kunnille kustannuksia kääntymällä kuntien sosiaaliviranomaisten puoleen. Kuten edellä todettiin, ehdotetun lainmuutoksen jälkeen unionin kansalaisten ei enää kannattaisi tulla Suomeen turvapaikanhakijoina, ellei heillä olisi perusteita kansainvälisen suojelun saamiselle. Jos taas suojeluperusteita poikkeustapauksessa olisi, hakijat kuuluisivat vastaanoton piiriin nykyiseen tapaan joko oleskeluluvan saamiseen tai maasta poistumiseen saakka.

On mahdollista, että turvapaikkaa hakeneet unionin kansalaiset joissakin yksittäistapauksissa kääntyisivät kuntien sosiaaliviranomaisten puoleen. Edellä mainituilla perusteilla on kuitenkin arvioitava, että lainmuutoksesta kunnille mahdollisesti koituvat kustannukset jäisivät käytännössä hyvin pieniksi. Mahdollisten kustannusten arviointi on vaikeaa, koska saatujen lausuntojen perusteella näyttää siltä, että toimeentulotuen myöntäminen unionin kansalaisille on kuntien hallintokäytännössä jossakin määrin epäselvää ja käytännöt vaihtelevat. Vapaata liikkuvuutta koskeva EU:n lainsäädäntö ei kuitenkaan velvoita sosiaalivastuun antamiseen unionin kansalaiselle oleskelun ensimmäisten kolmen kuukauden aikana.

Vaikka unionin kansalainen olisi kielteisen turvapaikkapäätöksen saatuaan jäänyt maahan vapaan liikkuvuuden oikeuteensa nojaten, mahdollisista myöhemmistä maasta poistumiseen liittyvistä kustannuksista vastaisi poliisi, jos Maahanmuuttovirasto olisi tehnyt kielteisen turvapaikkapäätöksen yhteydessä myös käännyttämispäätöksen. Sosiaalihuollon viranomaiset ja maahanmuuttoviranomaiset voivat vaihtaa paluun järjestämiseksi tarvittavia tietoja sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 18 §:n 4 momentin ja ulkomaalaisrekisterilain (1270/1997) 10 §:n 1 momentin 6 kohdan perusteella.

Lainmuutoksen tarkoituksena on yksinomaan vähentää perusteettomia turvapaikkahakemuksia, ja sen vaikutuksia on seurattava tarkasti. Jos asetettuun tavoitteeseen ei päästäisi ja kunnille aiheutuisi odottamattomia

kustannuksia, tulee tilannetta tarkastella uudelleen. Tarkastelulle tarjoutuu mahdollisuus jo syksyn 2010 aikana, kun eduskunta käsittelee hallituksen esitystä uudeksi turvapaikanhakijoiden vastaanottoa koskevaksi laiksi, joka on tarkoitus antaa eduskunnalle alkusyksystä.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sisäasiainministeriössä. Valmistelussa on kuultu Turun ja Helsingin vastaanottokeskusten henkilökuntaa. Asiasta on lisäksi keskusteltu vastaanottolaki-hankkeen ohjausryhmässä 19.11.2009 ja 16.2.2010 sekä asiantuntijakokouksessa 15.12.2009 sisäasiainministeriön maahanmuutto-osaston johdolla poliisi- ja rajavartiolaitoksen sekä Maahanmuuttoviraston edustajien kesken. Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunto 21 sidosryhmältä. Lausuntoa pyydettiin muun muassa sosiaali- ja terveysministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, ylimiltä laillisuusvalvojilta ja vähemmistövaltuutetulta. Lausuntoa pyydettiin myös Maahanmuuttovirastolta, Suomen Kuntaliitolta, Helsingin ja Turun vastaanottokeskuksilta sekä eräiltä kansalais- ja muilta järjestöiltä.

Lausunnoissa kannatettiin toimenpiteitä unionin kansalaisten jättämien perusteettomien turvapaikkahakemusten vähentämiseksi, mutta lausunnonantajien välillä oli näkemyseroja tähän tavoitteeseen pääsemisen keinoista. Joissakin lausunnoissa todettiin suoraan, että rahallinen toimeentulotuki on houkutellut unionin kansalaisia hakemaan Suomesta turvapaikkaa. Lausunnonantajat eivät olleet yksimielisiä siitä, johtaako esitetty muutos toteutuessaan perusteettomien turvapaikanhakijoiden määrään vähentymiseen.

Unionin kansalaisten jättämien perusteettomien turvapaikkahakemusten määrän vähentämiseen lausunnoissa esitettiin vaihtoehtoisina ratkaisuna turvapaikkatutkinnan ja maasta poistamispäätösten täytäntöönpanon tehostamista, vastaanottojärjestelmässä pysymistä ilman rahallista toimeentulotukea, EU-tason poliittista vaikuttamista sekä Suomen ja turvapaikanhakijoiden lähtömaiden välillä käytäviä kahdenvälisiä neuvotteluja.

Keskeisenä huolenaiheena lausunnoista nousi esille se, että lakimuutos toteutuessaan

siirtäisi väliaikaista majoitusta ja toimeentulotukea tarvitsevat unionin kansalaiset vastaanottokeskuksista kuntien sosiaalitoimen vastuulle. Tämän katsottiin aiheuttavan kunnille lisäkustannuksia ja todennäköisesti lisäävän julkiselle vallalle aiheuttuvia kokonaiskustannuksia.

Joissakin lausunnoissa katsottiin, että oikeus jäädä vastaanoton piiriin tulisi olla erityi-

sen poikkeuksellista ja että lainkohtaa tulisi soveltaa hyvin rajoitetusti yksittäisissä perustelluissa tapauksissa. Toisaalta osa lausunnonantajista katsoi, että ehdotettua lainkohtaa tulisi voida soveltaa tilanteisiin, joissa päätös koskee alaikäisiä tai muita erityisen haavoittuvia ryhmiä, ja että lapsen etu ja lastensuojelulain säännökset on aina otettava myös tässä arvioissa huomioon.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

3 §. Soveltamisala. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että vastaanoton piiriin ei kuuluisi turvapaikanhakija, joka on Euroopan unionin jäsenvaltion taikka Islannin, Liechtensteinin, Norjan tai Sveitsin kansalainen (*unionin kansalainen ja häneen rinnastettava*) ja joka on saanut tiedoksi Maahanmuuttoviraston kielteisen päätöksen kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseensa.

Unionin kansalaisella ja häneen rinnastettavalla ei siis olisi enää kielteisen turvapaikkapäätöksen tiedoksi saatuaan oikeutta majoitukseen vastaanottokeskuksessa, eikä hän voisi saada turvapaikanhakijalle maksettavaa toimeentulotukea. Jos hän ei suostuisi poistumaan vastaanottokeskuksesta, poliisi voisi poistaa hänet poliisilain (493/1995) 14 § mukaan, joka antaa poliisille toimivaltuudet pyynnöstä poistaa henkilö kotirauhan tai julkisrauhan suojaamalta alueelta tai paikasta.

19 c §. Vastaanoton järjestäminen. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jonka mukaan unionin kansalainen ja häneen rinnastettava voisi vastaanottokeskuksen johtajan päätöksellä kuulua kohtuullisen ajan vastaanoton piiriin erityisen henkilökohtaisen syyn vuoksi poiketen siitä, mitä 3 §:n 2 momentissa säädetään vastaanoton piiriin kuulumisesta. Tietyissä poikkeuksellisissa tilanteissa olisi perusteltua, että unionin kansalainen ja häneen rinnastettava saisi edelleen oleskella vastaanoton piirissä kohtuullisen ajan Maahanmuuttoviraston kielteisen päätöksen tiedoksi saamisen jälkeenkin. Tätä mahdollisuutta olisi sovellettava rajoitetusti. Erityisenä henkilökohtaisena syynä voitaisiin pitää esimerkiksi sitä, että kyseessä on ilman huoltajaa oleva alaikäinen tai hakija on raskaana ja lapsen syntymä on lähellä.

Lisäksi ehdotetaan uudessa 5 momentissa säädettäväksi vastaanoton piiriin kuulumisesta tapauksissa, joissa unionin kansalainen ja häneen rinnastettava suostuu maasta poistamista koskevan päätöksen täytäntöönpanoon ennen kuin päätös on saanut lainvoiman. Jos hän suostuisi poistumaan valvotusti maasta tai suostuisi siihen, että käännättämistä kos-

keva päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin 30 päivää on kulunut siitä, kun päätös on annettu tiedoksi, hän kuuluisi vastaanoton piiriin maasta poistumiseensa saakka, kuitenkin enintään 7 vuorokauden ajan. Ulko-maalaislain 172 §:n 4 momentin mukaisesti unionin kansalainen voi halutessaan suostua siihen, että häntä koskeva käännättämispäätös voidaan panna lain 202 §:n nojalla täytäntöön ennen kuin päätös on saanut lainvoiman. Paluu kotimaahan voisi tapahtua myös vapaaehtoisesti valvottuna maasta poistumisena. Unionin kansalaisen ja häneen rinnastettavan tulisi ilmoittaa suostumuksensa poliisille samassa yhteydessä, kun hän saa kielteisen turvapaikkapäätöksen ja käännättämispäätöksen tiedoksi. Hänen tulisi ryhtyä heti valmistelemaan maasta poistumistaan yhteistyössä viranomaisten kanssa.

Siirtymäsäännös. Lakiin ehdotetaan otettavaksi siirtymäsäännös, jonka mukaan lakia sovellettaisiin turvapaikanhakijaan, joka saa tiedoksi Maahanmuuttoviraston kielteisen päätöksen kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseensa tämän lain voimaantulon jälkeen. Ehdotettua lainmuutosta ajatellen päätöksen tiedoksisaamishetki on ratkaiseva sekä hakijan oikeuksien toteutumisen että viranomaisten toiminnan kannalta. Päätöksen tiedoksi saamisen yhteydessä turvapaikanhakija voisi ilmoittaa poliisille suostuvansa poistumaan valvotusti maasta tai suostuvansa siihen, että käännättämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin 30 päivää on kulunut sen tiedoksi saamisesta. Ei ole perusteltua, että lainmuutos ulotettaisiin koskemaan sellaisia hakijoita, jotka ovat jo saaneet kielteisen turvapaikkapäätöksen tiedokseen.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan ensi tilassa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain 3 ja 19 c §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta 9 päivänä huhtikuuta 1999 annetun lain (493/1999) 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 362/2005, sekä

lisätään 19 c §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 362/2005, uusi 5 momentti seuraavasti:

3 §

Soveltamisala

Turvapaikanhakijoiden vastaanoton piiriin kuuluu turvapaikanhakija, kunnes hänelle on myönnetty oleskelulupa tai hän on poistunut maasta. Vastaanoton piiriin ei kuitenkaan kuulu turvapaikanhakija, joka on Euroopan unionin jäsenvaltion taikka Islannin, Liechtensteinin, Norjan tai Sveitsin kansalainen (*unionin kansalainen ja häneen rinnastettava*) ja joka on saanut tiedoksi Maahanmuuttoviraston kielteisen päätöksen kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseensa.

Poiketen siitä mitä 3 §:n 2 momentissa säädetään vastaanoton piiriin kuulumisesta vastaanottokeskuksen johtaja voi päättää, että turvapaikanhakija, joka on unionin kansalainen tai häneen rinnastettava, kuuluu kohtuullisen ajan vastaanoton piiriin erityisen henkilökohtaisen syyn vuoksi. Jos turvapaikanhakija, joka on unionin kansalainen tai häneen rinnastettava, suostuu poistumaan valvotusti maasta tai suostuu siihen, että käännättämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin 30 päivää on kulunut siitä, kun päätös on annettu tiedoksi, hän kuuluu vastaanoton piiriin maasta poistumiseensa saakka, kuitenkin enintään 7 vuorokauden ajan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan turvapaikanhakijaan, joka saa tiedoksi Maahanmuuttoviraston kielteisen päätöksen kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseensa tämän lain voimaantulon jälkeen.

19 c §

Vastaanoton järjestäminen

Helsingissä 30 päivänä maaliskuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sisäasiainministeri *Anne Holmlund*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain 3 ja 19 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta 9 päivänä huhtikuuta 1999 annetun lain (493/1999) 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 362/2005, sekä
lisätään 19 c §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 362/2005, uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Soveltamisala

Soveltamisala

 Turvapaikanhakijoiden vastaanoton piiriin kuuluu turvapaikanhakija, kunnes hänelle on myönnetty oleskelulupa tai hän on poistunut maasta.

 Turvapaikanhakijoiden vastaanoton piiriin kuuluu turvapaikanhakija, kunnes hänelle on myönnetty oleskelulupa tai hän on poistunut maasta. *Vastaanoton piiriin ei kuitenkaan kuulu turvapaikanhakija, joka on Euroopan unionin jäsenvaltion taikka Islannin, Liechtensteinin, Norjan tai Sveitsin kansalainen (unionin kansalainen ja häneen rinnastettava) ja joka on saanut tiedoksi Maahanmuuttoviraston kielteisen päätöksen kansainvälistä suojelua koskevaan hakemukseensa.*

19 c §

19 c §

Vastaanoton järjestäminen

Vastaanoton järjestäminen

Poiketen siitä mitä 3 §:n 2 momentissa säädetään vastaanoton piiriin kuulumisesta vastaanottokeskuksen johtaja voi päättää, että turvapaikanhakija, joka on unionin kansalainen tai häneen rinnastettava, kuuluu kohtuullisen ajan vastaanoton piiriin erityisen henkilökohtaisen syyn vuoksi. Jos turvapaikanhakija, joka on unionin kansalainen tai häneen rinnastettava, suostuu poistumaan

*valvotusti maasta tai suostuu siihen, että käännättämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin 30 päivää on kulu-
nut siitä, kun päätös on annettu tiedoksi, hän kuuluu vastaanoton piiriin maasta poistumi-
seensa saakka, kuitenkin enintään 7 vuoro-
kauden ajan.*

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 .

Tätä lakia sovelletaan turvapaikanhakijaan,
joka saa tiedoksi Maahanmuuttoviraston kiel-
teisen päätöksen kansainvälistä suojelua kos-
kevaan hakemukseensa tämän lain voimaan-
tulon jälkeen.